

Editing a Conceptual Model to Assess the Impact of Crime Prevention Factors and Improve the Security of Sports Facilities

Taha Razmara¹, Azad Fallahi^{2*} , Mozafar Yektayar³

¹PhD Student, Department of Physical Education and Sport Science, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.

²Faculty Member, Department of law, Saghez Branch, Islamic Azad University, Saghez, Iran.

³Associate professor, Department of Physical Education and Sports Science, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.

ARTICLE INFO

Received: 01.02.2021

Revised: 05.31.2021

Accepted: 06.12.2021

Keyword:

Sports managers
Social security
Environmental factors
Security management
Sport facilities

*Corresponding Author:

Azad Fallahi

Email: fallahi.azad@yahoo.com

ABSTRACT

Today, insecurity and crime at sports venues is one of the most important concerns of security officials and sports managers. A key area causing security problems and criminal behavior is sports facilities. The purpose of this study was to evaluate the effect of crime prevention factors and improve the security of sports facilities. The present study was applied in terms of purpose and used structural equation research method (SEM). The statistical population consisted of all coaches of sports clubs, managers of sports facilities and elite athletes of 4 western provinces of the country. 155 people (sample) were selected purposefully. Three researcher-made questionnaires were employed as the research tool after face validity confirmation by expert professors. For data analysis, SPSS Software Version 22 and Smart PLS 3.2.7 at a significant level ($P \geq 0.05$) were used. Impact coefficients indicate that the components of social security (2.96), monitoring and care (2.93) and care and emergency equipment of the existing space (2.911) have the greatest impact as the top components in reducing crime and increasing security in sports facilities. This study showed that in order to increase the security of sports facilities, a combination of social security of sports, security management in sports and the use of environmental design is appropriate. Therefore, it is necessary to pay attention to the mentioned effective factors.

تدوین مدل مفهومی ارزیابی تأثیر مؤلفه‌های پیشگیری از جرم و ارتقاء امنیت فضاهای ورزشی

طه رزم آرا^۱، آزاد فلاحی^{۲*}، مظفر یکتایار^۳

- ۱- دانشجوی دکترا، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد سنجند، دانشگاه آزاد اسلامی، سنجند، ایران.
- ۲- عضو هیئت علمی، گروه حقوق، واحد سقز، دانشگاه آزاد اسلامی، سقز، ایران.
- ۳- دانشیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد سنجند، دانشگاه آزاد اسلامی، سنجند، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۱۰/۱۳ بازنگری مقاله: ۱۴۰۰/۰۳/۱۰ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۳/۲۲ کلید واژگان: مدیران ورزشی امنیت اجتماعی عوامل محیطی مدیریت امنیت اماکن ورزشی *نویسنده مسئول: آزاد فلاحی پست الکترونیکی: fallahi.azad@yahoo.com	امروزه، ناامنی و وجود جرائم در فضاهای ورزشی، یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مسئولان امنیتی و مدیران ورزشی است. یکی از عرصه‌های مهم که زمینه ایجاد مشکلات امنیتی و بروز رفتارهای مجرمانه را دارند فضاها و مکان‌های ورزشی هستند. هدف این پژوهش، ارزیابی تأثیر مؤلفه‌های پیشگیری از جرم و ارتقای امنیت فضاهای ورزشی بود. پژوهش حاضر، از نظر هدف، کاربردی و از لحاظ روش پژوهش، در زمره پژوهش‌های همبستگی به روش معادلات ساختاری (SEM) می‌باشد. جامعه آماری، متشکل از کلیه مربیان باشگاه‌های ورزشی، مدیران فضاهای ورزشی و ورزشکاران نخبه چهار استان غرب کشور بود که به شکل هدفمند تعداد ۱۵۵ نفر (نمونه) انتخاب شد. ابزار گردآوری پژوهش ۳ پرسش‌نامه محقق‌ساخته پس از تأیید روایی صوری توسط استادان متخصص بود. در تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS ورژن ۲۲ و نرم‌افزار Smart PLS در سطح معنی‌داری ($P \geq 0.05$) استفاده شد. ضرایب تأثیر حاکی از آن است که مؤلفه‌های امنیت اجتماعی (۲،۹۶)، نظارت و مراقبت (۲،۹۳) و مراقبت و تجهیزات اورژانسی فضای موجود (۲،۹۱۱) بیشترین تأثیر را به‌عنوان مؤلفه‌های برتر در کاهش جرائم و افزایش امنیت در فضاهای ورزشی دارد. این تحقیق نشان داد که برای افزایش امنیت فضاهای ورزشی، ترکیبی از امنیت اجتماعی ورزشی، مدیریت امنیت در ورزش و استفاده از طراحی محیطی مناسب می‌باشد؛ بنابراین مستلزم توجه به عوامل مؤثر یاد شده می‌باشد.

مقدمه

رفتارهای خشونت‌زا (اسپایج، ۲۰۱۴)^۱، تخریبی و مجرمانه که از افراد حاضر در فضاهای ورزشی، به‌ویژه تماشاگران مسابقات سر می‌زند از یک سو سطح امنیت اجتماعی را تقلیل می‌دهد و از سوی دیگر، پلیس و سازمان‌های دیگر را با معضلات امنیتی روبه‌رو می‌سازد (هراتی و همکاران، ۲۰۱۹). تقویت امنیت اماکن عمومی نه تنها یکی از ضروری‌ترین نیازهای جامعه امروزی است (قنبری و حکاک زاده، ۲۰۲۰) بلکه از مسائل مهم و موردتوجه جامعه‌شناسان و مدیران فضاهای شهری (طالب پور، ۲۰۱۷) و از شاخص‌های مهم کیفیت زندگی نیز به‌شمار می‌آید (سلطانی و همکاران، ۲۰۱۶). یکی از مؤلفه‌های اصلی کیفیت‌بخشی به اماکن و فضاهای ورزشی، ایجاد یک محیط امن است؛ به همین دلیل بسیاری از تلاش‌ها در عرصه شهرسازی به‌منظور افزایش امنیت و کاهش وقوع جرم از طریق مداخله‌های محیطی مناسب صورت می‌گیرد (کوزنز و لائو، ۲۰۱۵)^۲ و در مقابل، احساس ناامنی، تأثیرات گسترده‌ای بر زندگی شهروندان دارد که می‌توان به کاهش فعالیت‌های اجتماعی، کاهش اعتماد عمومی، شکل‌گیری جامعه امنیتی و آثار اقتصادی اشاره کرد (پاکنهاد، ۲۰۱۳). تأمین امنیت فضاهای ورزشی برای ورزشکاران و سایر آحاد جامعه می‌تواند به‌صورت چشم‌گیری مجموعه اتفاقاتی که منجر به خشونت و جرائم می‌شود را کاهش دهد و شرایطی را فراهم آورد تا با آسودگی خاطر در فضایی که به او تعلق دارند بخشی از نیازهای اجتماعی و جسمانی خود را برآورده کنند (قربانی و جلالی، ۲۰۱۵). در این راستا ایجاد یک محیط امن ورزشی می‌تواند رضایت سایر اقشار جامعه را نیز به دنبال داشته باشد و یکی از مهم‌ترین و اصلی‌ترین منبع درآمد اقتصادی باشگاه‌ها و تیم‌های ورزشی به‌حساب آید و در مقابل، نبودن امنیت می‌تواند سبب روی‌گردانی عده زیادی از مردم به ورزش شود (نادریان جهرمی و همکاران، ۲۰۱۳).

امروزه فراهم کردن محیطی امن برای انجام فعالیت‌های ورزشی، امری اساسی و مهم است (حسین پور و همکاران، ۲۰۱۹) و هراس و اضطراب نداشتن از تأسیسات، راه‌ها، ساختمان‌ها و اتفاقات غیرمترقبه‌ای که امکان وقوع آن‌ها وجود دارد را از معیارهای امنیت می‌توان برشمرد (مک‌کورمیک و همکاران، ۲۰۰۴)^۳. از نظر ویویان، داتری و دون^۴ (۱۹۹۴) واژه امنیت، تعبیر متفاوتی را در محیط انسان شامل می‌شود که مهم‌ترین آنها کنترل عوامل خطرزا (بحران‌ها) است که مجموعه‌ها و سازمان‌ها در هر شرایطی باید برنامه‌های مدونی در زمینه مدیریت خطر و مقابله با حوادث داشته باشند (کارگر و همکاران، ۲۰۱۷). همچنین از دیدگاه (هال و همکاران، ۲۰۰۹)^۵ امنیت، حوزه‌های مختلفی دارد و یکی از حوزه‌های آن امنیت ورزشی است که به معنای برگزاری رویدادها و مسابقات ورزشی به دور از هر گونه خطر، تهدید و دلهره است و معتقدند مدیریت امنیت ورزشی، ماهیت و گستره امنیت و مسائل تهدیدکننده رویدادهای ورزشی مثل تروریسم، جرائم، آشوب و مسائل ازدحام جمعیت را مطالعه و بررسی می‌کند.

جرم، حاصل احساس ناامنی است (پاکنهاد، ۲۰۱۳) و خطر وقوع جرم نیز همانند سایر خطرهای جزئی جدانشدنی از زندگی روزمره انسان‌ها است (گارلند، ۱۹۹۶)^۶. جرم به‌عنوان یک پدیده دائمی و عمومی، مهمان ناخوانده و مزاحم جوامع بشری می‌باشد و نمی‌توان جامعه‌ای را یافت که از پیامدها و تبعات آن در امان باشد (کردلو و همکاران، ۲۰۱۶).

^۱ Spaaij

^۲ خشونت ناشی از فعل و انفعال پویا بین عوامل ساختاری فردی، بین فردی، موقعیتی، اجتماعی، زیست‌محیطی و اجتماعی است (اسپایج، ۲۰۱۴).

^۳ Cozens & Love

^۴ McCormack

^۵ Vivan, Daugherty & dunn

^۶ Hall

^۷ Garland

با توجه به صور گوناگون جرم و تعاریف زیادی که محققان و صاحب‌نظران درباره جرم داده‌اند هنوز تعریف جامعی که پذیرفته همگان باشد، وجود ندارد (شامیاتی، ۲۰۰۶). (علیپور، ۲۰۱۰) جرم را پدیده‌ای اعتباری و ذهنی می‌داند که ماهیتاً قابل شناسایی نیست و تعاریف آن را براساس باورهای شخصی و برحسب نظر اندیشمندان و رشته‌هایی که جرم را مطالعه می‌کنند متنوع و متفاوت می‌داند. از نگاه راب وایت و فبونا هینز^۱ (۱۹۵۶) جرم، متعلق به مقطع و زمان خاصی نیست و نمی‌توان گفت که جرم قطعی است (سلیمی سبحان و همکاران، ۲۰۱۵). (نجفی و نادری، ۲۰۲۰) رفتارهای مخدوش‌کننده که نظم اجتماعی و وجدان عموم افراد اجتماع را جریحه‌دار می‌کنند و به این وسیله آرامش و چارچوب امنیت‌بخش آن را از حالت تعادل و استقرار خارج می‌کنند در زمره جرم معرفی می‌کنند. همچنین (شیرعلی، ۲۰۱۰) اقدام به عملی خلاف موازین و مقررات، قوانین، هنجارها و ارزش‌های یک جامعه را جرم تلقی کرده است. (مایکل و آدلر، ۱۹۹۳)^۲، فرایند شناخت ماهیت جرم را به همان تعریف قانون از جرم ختم می‌کنند؛ با این وصف، آن‌ها بر این باورند که برخی از حقوق‌دانان اصرار دارند که جرم فقط باید توسط قانون تعریف شود و تنها قانون است که قادر به ارائه تعریفی صریح و دائمی از جرم است. بنابراین مفهوم جرم طبق ماده ۲ قانون مجازات اسلامی به هر فعل یا ترک فعلی که قانون برای آن مجازات یا اقدامات تأمینی، تنبیهی و تربیتی در نظر گرفته باشد، اطلاق می‌شود (ماده ۲ قانون مجازات اسلامی، ۱۳۹۸). (آقای نیل، ۲۰۱۹) انجام اعمال ورزشکاران، مربیان، مدیران، تولیدکنندگان لوازم ورزشی، تماشاگران در میادین و مراکز ورزشی، مسئولان وسایل ارتباط جمعی و همه کسانی که به‌نحوی با ورزش در ارتباط هستند که باعث ناامنی و به مخاطره انداختن جان، اموال، حیثیت، شرافت و سایر حقوق قانونی اشخاص حاضر در محدوده ورزش به‌ویژه ورزشکاران و مربیان می‌شوند مفهوم جرم در ورزش قلمداد می‌کند و مرتکب را قابل مجازات می‌داند. همچنین جرایمی چون سرقت، مصرف الکل و مواد مخدر، تحصیل مال از طریق نامشروع (رشوه)، جعل گواهی، روابط نامشروع، نزاع، ایراد ضرب و جرح عمدی و تخریب اموال (جوان جعفری و صفری، ۲۰۱۸)، ورود مواد محترقه و سلاح‌های سرد به داخل سالن‌های ورزشی، پرتاب اشیا از سوی تماشاگران، شکستن صندلی‌ها و تخریب سکوی تماشاگران (هراتی و همکاران، ۲۰۱۹) توهین‌کردن، پرتاب سنگ و نارنجک‌های دستی، اصطلاحات موهن، فحاشی و الفاظ رکیک در فضاهای ورزشی (آقای نیل، ۲۰۱۹) پاره کردن صندلی اتوبوس، شکستن کیوسک‌های تلفن (رحمانی خلیلی و صفویان، ۲۰۱۹) در طول تاریخ ورزش مسئله‌ای بوده است که ابعاد مختلف زندگی ورزشکاران و دست‌اندرکاران این حوزه را تحت تأثیر قرار داده است (باقربیا و ساقیان، ۲۰۱۷) و چنین جرائمی در ورزش علاوه بر آثار منفی و مخربی که در پی دارند (سلطان حسینی و همکاران، ۲۰۲۰) می‌تواند فلسفه ورزش که همانا رقابت سالم و جوانمردانه برای پیروزی و موفقیت است را نقص کند و شایسته‌سالاری در ورزش را نیز از بین ببرد (میسون و همکاران، ۲۰۰۶؛ مک کلوی و مورمن، ۲۰۰۷)^۳ و سرانجام می‌تواند خطر نابودی فرهنگ ورزش را در پی داشته باشد (وئوقی و خسروی نژاد، ۲۰۰۹).

پیشگیری از جرائم فوق از دیدگاه جرم‌شناسی و مباحث طرح شده در آن، هیچ‌گاه مورد بی‌اعتنایی جرم‌شناسان، جامعه‌شناسان و روان‌شناسان قرار نگرفته است (خسروشاهی و پورقهرمانی، ۲۰۱۱) و یکی از کارهای مهم در این عرصه، شناخت و ارزیابی تأثیر مؤلفه‌های پیشگیری از جرم و ارتقای امنیت فضاهای ورزشی است که می‌تواند بهبود سیستم امنیتی، راهکارهای پیشگیری از جرائم در ورزشگاه‌ها و فضاهای ورزشی، افزایش حضور تماشاگران در ورزشگاه‌ها، شناس به‌دست آوردن میزبانی رویدادهای بین‌المللی و همچنین افزایش استقبال تیم‌های خارجی برای حضور در انواع تورنمنت‌های (مسابقات چندجانبه) داخل کشور را به ارمغان داشته باشد (همتی نژاد و همکاران،

¹ White, R. D. & Robert, Douglas

² Michael & Adler

³ Mason; McKelvey, Moorman

⁴ Tournament

۲۰۱۶). مفهوم پیشگیری از جرم شامل مجموعه‌ای از روش‌ها و تدابیر غیرقهرآمیز و کنشی است که به دنبال کاهش، دشوار یا ناممکن ساختن امکان پیشامد جنایی می‌باشد (حاجی تبار، ۲۰۱۹). در حالی که مفهوم پیشگیری از جرائم در ورزش، ممنوعیت انجام برخی از فعالیت‌ها یا اقدامات در حیطه ورزش است که می‌توان به منع شرطبندی، ماده ۶۵۴ قانون مدنی، منع تبعیض بند ۲۲ و منع استفاده از مواد نیروزا بند ۲۸ از ماده سوم اساس‌نامه کمیته ملی المپیک اشاره کرد (احسنی افروز، ۲۰۱۹). از انواع راهبردهای پیشگیرانه مکانیکی (وضعی) از جرم و افزایش امنیت در محیط‌ها و فضاهای ورزشی، پیشگیری از جرم از طریق مداخله در عامل‌های محیطی (طراحی محیطی^۱: C.P.T.E.D) است. این رویکرد در زمینه طراحی در دهه ۸۰ - ۱۹۷۰ با عنوان جلوگیری از جرم از طریق طراحی محیطی مطرح شد و براساس نظریه‌های نیومن و ری جفری^۲ انتشار یافت. این رویکرد با مداخله و طراحی مناسب محل سکونت و کار افراد، از جرایم ارتكابی در محیط ساخته‌شده پیشگیری کرده (سلیمی سبحان و همکاران، ۲۰۱۵) و علاوه بر آن، موجبات کاهش حقیقی جرائم در محیط‌های شهری و افزایش احساس ایمنی و امنیت (مک و جیم، ۲۰۱۸)^۳ را فراهم می‌کند و به شکل هدفمند و هوشمندانه، کاهش پتانسیل جرم‌خیزی شهری، بهبود کیفیت زندگی، افزایش رضایت شهروندی، تشویق طبقات اجتماعی به حضور در مکان‌های عمومی، افزایش میزان مشارکت و افزایش فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی را به دنبال خواهد داشت (کوزنز و همکاران، ۲۰۰۵)^۴.

عواملی چون نبود مدیریت مناسب در پیشگیری از آشوب و جرایم، کنترل نشدن جمعیت، کنترل نکردن درهای ورودی و کمبود امکانات رفاهی و بهداشتی فضاهای ورزشی، در بروز و تشدید خشونت و رفتارهای مجرمانه در فضاهای ورزشی دخیل هستند که می‌تواند از مصادیق ضعف در مدیریت امنیتی ورزشگاه‌ها به‌شمار روند (شهبانی و همکاران، ۲۰۱۶). (غلامی ترکسلویه و حیدری نژاد، ۲۰۱۵) وضعیت ایمنی و بهداشتی ورزشگاه، (اندام و سلیمی، ۲۰۱۷) عامل‌های محیطی-امنیتی و (رحمانی خلیلی و صفویان، ۲۰۱۹) امکانات رفاهی و بهداشتی موجود در فضاهای ورزشی را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در بروز پرخاشگری و جرائم معرفی می‌کنند. زخمی شدن بیش از یکصد نفر و کشته شدن ۱ پلیس در درگیری و زدوخورد شدید میان هواداران دو تیم کاتانیا^۵ و پالمو^۶ در سال ۲۰۰۷ (رحمتی، ۲۰۰۹)، قتل ۲ نفر از هواداران تیم لیدز یونایتد^۷ با ضربات متعدد چاقو در درگیری هواداران تیم گالاتاسرای^۸ ترکیه با هواداران تیم لیدز یونایتد انگلستان در میدان تقسیم شهر استانبول در آوریل سال ۲۰۰۰، ۷۵ کشته و صدها زخمی در سال ۲۰۱۲ در درگیری تماشاگران تیم‌های مصری مصر با الاهلی قاهره (رحمانی خلیلی و صفویان، ۲۰۱۹)، کشته شدن ۶۶ نفر از تماشاگران در حادثه استادیوم ایبروکس گلاسکو^۹ در سال ۱۹۷۱ به علت رعایت نکردن نکات ایمنی در خصوص کنترل نشدن جمعیت، راهروها و درب‌های خروجی (الیوت و اسمیت، ۱۹۹۳)^{۱۰}، زخمی شدن ۳ نفر و تعداد زیادی از تماشاگران در حادثه ورزشگاه ساری، کشته شدن هفت نفر و مصدومیت بیش از ۴۰ نفر در ورزشگاه آزادی در جریان مسابقه فوتبال بین تیم‌های ملی ایران و ژاپن در سال ۱۳۸۴ به دلیل ازدحام جمعیت و فوت کودک ۶ ساله در مسابقات لیگ سال ۱۳۹۸ به علت برق‌گرفتگی هنگام تماس با داربست‌های متصل به گیت‌های بلیت‌فروشی در

^۱ Crime prevention through environmental (CPTED)

^۲ Oscar Newman & Ray Jeffery

^۳ Mak & Jim

^۴ Cozens

^۵ Calcio Catania

^۶ Palermo FC

^۷ Leeds United

^۸ Galatasaray

^۹ Ibrox GLasgow Stadium

^{۱۰} Elliott & Smith

ورزشگاه آزادی (رحمانی خلیلی و صوفیان، ۲۰۱۹) از این موضوع حکایت دارد که نه تنها ورزشگاه‌ها و فضاهای ورزشی کشور با استانداردهای ایمنی و امنیتی بین‌المللی فاصله زیادی دارند بلکه وضعیت و طراحی ضعیف فضاهای ورزشی را مهم‌ترین عامل به وجود آمدن فاجعه می‌توان برمی‌شمرد (وئوقی و خسروی نژاد، ۲۰۰۹). در نتیجه (فولر و دراو، ۲۰۰۴)^۱ بر این باور است افزایش اطلاعات پیشگیرانه و امنیتی مدیران فضاهای ورزشی و شرکت‌کنندگان برای کاهش تکرار حوادث رویدادها یا شدت صدمات و افزایش حضور افراد در ورزشگاه‌ها می‌تواند مفید واقع شود؛ بنابراین تمام رویدادهای ورزشی، ظرفیت ایجاد مشکلات امنیتی و مجرمانه را دارند (لیپتون، ۲۰۰۵)^۲ و یکی از عرصه‌های مهم که بستر ایجاد مشکلات امنیتی و بروز رفتارهای مجرمانه را دارند فضاها و مکان‌های ورزشی هستند که نیازمند تدارک سیستم حفاظتی و طراحی مناسب برای جلوگیری از جرائم هستند (هورن و کاسجرو، ۱۹۹۷)^۳. اصطلاح مکان‌های ورزشی از نظر (عظیمی دلار ستاقی و همکاران، ۲۰۱۶) فضاهایی هستند پرشور و نشاط و بیش از هر مکان دیگری می‌توانند در پویایی محیط و فضای اطرافشان نقش داشته باشند. فضاهای ورزشی به فراخور نیاز و سطح مورد نظری که ممکن است وجود داشته باشد، به مقیاس‌های گوناگونی برای هر نوع ورزش وجود دارند؛ از استادیوم‌های ورزشی چند صدهزار نفری گرفته تا سالن‌های ورزشی محلی، این طیف وسیع را در بر می‌گیرند.

در بخش تحقیقات داخلی (قنبری و حکاک زاده، ۲۰۲۰) اشاره کردند نصب دوربین‌های مدار بسته در داخل و خارج فضاهای ورزشی و بازرسی مداوم دوربین‌ها موجب تقویت امنیت و نظارت بر فضاهای ورزشی می‌شود. برگزاری دوره‌های آموزشی حقوق برای مربیان، عوامل باشگاه والدین و ایجاد قوانین مناسب و کارآمد در کاهش مجراهای بروز خشونت و رفتارهای مجرمانه در فضاهای ورزشی توسط تحقیقات (افروزه و همکاران، ۲۰۱۹) تأیید شده است. (حسین پور و همکاران، ۲۰۱۹) الزامات قانونی (قانون‌پذیری) دستورالعمل‌های ایمنی، رعایت اصول بهداشتی، وضعیت فیزیکی، ارگونومی فضا و اقدامات پزشکی را از مقولات ایجاد امنیت و جلوگیری از خشونت در فضاهای ورزشی معرفی کردند. نتایج پژوهش (آقای و همکاران، ۲۰۱۹) نشان داد که همه اقدامات مدیریت انتظامی که با رویکرد جرم‌شناختی انجام می‌شوند به‌طور معناداری کاهش جرائم و خشونت تماشاگران فوتبال را تبیین می‌کنند و در این میان، اقدامات پیشگیرانه، بیشترین تأثیر را بر کاهش جرائم و خشونت تماشاگران دارد. نتایج پژوهش (مصلحی و همکاران، ۲۰۲۰) حاکی از این است که پیشگیری اجتماعی و وضعی (طراحی محیطی) لازم و ملزوم یکدیگرند و ترکیبی از آنها برای پیشگیری از بروز جرایم ناشی از خشونت و سوءرفتار تماشاگران ضروری است. یافته‌های تحقیق (هرانی و همکاران، ۲۰۱۹) نشان داد که کنترل داخلی، محیطی و ورودی زمین بازی توسط نیروهای امنیتی و انتظامی، بازرسی سالن توسط تیم‌های امنیتی، نظارت و کنترل ۲۴ ساعته زمین بازی و جایگاه تماشاگران و نیز جایگاه‌های ویژه خبرنگاران و گزارشگران توسط دوربین‌های مدار بسته به‌عنوان مهم‌ترین عوامل جلوگیری از آشوب و افزایش امنیت فیزیکی در امنیت سالن‌های والیبال می‌توانند مورد توجه قرار بگیرند. (جوان جعفری و صفری، ۲۰۱۸) بر این باورند که یک راهبرد کارآمد و موفق برای مقابله با آواباشگری تماشاگران، استفاده از تدابیر پیشگیرانه است. پژوهشگرانی چون (کارگر و همکاران، ۲۰۱۷) معتقدند در حوزه ورزش، تأمین امنیت ورزشگاه‌ها و مسابقات در تقویت اعتماد عمومی مردم مؤثر است. در بخش تحقیقات خارج نیز (چو و همکاران، ۲۰۱۹)^۴ در پژوهشی نشان داده‌اند که فضاهایی بیشتر به‌منزله فضاهای جرم‌خیز مطرح هستند که علاوه بر نداشتن نور و روشنایی کافی محیط، هندسه نامنظمی دارند و ساکنان آنها از وجود گوشه‌های جرم‌خیز و پنهان و معابر باریک و بدون دید به اطراف، هراس بیشتری داشته‌اند. (کوندو و همکاران،

¹ Fuller & Drawer² Lipton³ Hoerner & Cosgrove⁴ Cho

۲۰۱۸^۱ در مطالعه‌ای نشان دادند طراحی محیطی و مجموعه‌ای از مداخلات برای بازآفرینی فضاهای عمومی چون فضاهای ورزشی می‌تواند تا حدود بسیار زیادی بر کاهش جرم‌خیزی و افزایش امنیت تأثیرگذار باشد. (رنجان و آنوپا، ۲۰۱۵)^۲ نیز معتقدند تغییر در قوانین و مقررات موجود، ارتقای ارزش‌های اخلاقی در حوزه ورزش حرفه‌ای، استفاده از فناوری‌های بروز و نیز آگاهی‌بخشی عمومی به مردم می‌تواند جامعه ورزشی را از حوادث و تهدیدات تروریستی مصون دارد. (کلینند و کشمور، ۲۰۱۶)^۳ نشان دادند که تغییر استراتژی طراحی‌های محیطی چون دوربین‌های مداربسته از سال ۱۹۸۰ تقریباً میزان جرائم و پرخاشگری را به نصف کاهش داده است. (هال و همکاران، ۲۰۰۹) در تحقیق خود، ظرفیت‌های کنترل و بازرسی را برای تأمین ایمنی و امنیت در فوتبال انگلیس نام برد. (میلر و همکاران، ۱۹۹۷)^۴ یکی از راه‌های افزایش امنیت و کنترل جمعیت را استفاده از دوربین‌های مدار بسته در داخل و خارج ورزشگاه بیان می‌دارد. (سو و همکاران، ۲۰۰۶)^۵ بر این باورند که تدارک خدمات کمک‌های اولیه و دسترسی آسان و مستقیم به آمبولانس و خدمات پزشکی، طراحی و انتخاب محل اسکان سرویس‌های پزشکی، آگاهی از ممنوع بودن اشیاء به داخل ورزشگاه و بازرسی بدنی پیش از ورود می‌تواند تا حدودی مسائل و مشکلات داخل ورزشگاه را کاهش دهد.

شناسایی مؤلفه‌های مؤثری چون امنیت اجتماعی، مؤلفه‌های محیطی و مدیریت امنیت در راستای جلوگیری از جرائم و بهبود امنیت فضاهای ورزشی، یکی از مسائل مهم در حوزه مدیریت ورزش است که این موضوع، لزوم انجام پژوهش‌ها در این حوزه را مشخص می‌کند. آمارهای موجود در زمینه شیوع پدیده ناهنجار جرم و ناامنی در ورزش حاکی از آن است که حقوق کیفری برای مقابله با این پدیده با معضلاتی مواجه است که نمی‌تواند از تمام توان و ابزارهای خود برای مقابله با جرایم در ورزش استفاده کند (رزم آرا و همکاران، ۲۰۲۰)؛ بنابراین لازم است در حوزه‌های مختلف، راهکارهای پیشگیرانه غیرکیفری برای بهبود وضعیت فضاهای ورزشی ارائه شود. به نظر می‌رسد در این زمینه پژوهشی جامع در راستای جلوگیری از جرائم و ارتقای امنیت در زمینه کاربرد سه عامل (امنیت اجتماعی، عوامل محیطی و مدیریت امنیت) در فضاهای ورزشی وجود ندارد. از این رو پژوهش حاضر با هدف ارزیابی عوامل مؤثر در بهبود قابلیت‌های فضاهای ورزشی در راستای جلوگیری از جرائم و توسعه امنیت انجام شده است. بنابراین محققان به دنبال آن هستند ابتدا مؤلفه‌های پیشگیری از جرم و ارتقای امنیت فضاهای ورزشی را ارائه دهد و در نهایت به ارزیابی تأثیر هر کدام از مؤلفه‌های فوق بپردازد. بر همین اساس، سه سؤال اساسی که در این تحقیق بررسی می‌شوند عبارتند از:

- ۱- مهم‌ترین مؤلفه تأثیرگذار امنیت اجتماعی در ورزش برای پیشگیری از جرائم و افزایش امنیت از دیدگاه پاسخگویان کدام است؟
- ۲- مهم‌ترین مؤلفه تأثیرگذار بر عوامل (طراحی) محیطی (CPTED) برای پیشگیری از جرائم و افزایش امنیت از دیدگاه پاسخگویان کدام است؟
- ۳- مهم‌ترین مؤلفه تأثیرگذار بر مدیریت امنیت ورزشی برای پیشگیری از جرم و افزایش امنیت از دیدگاه پاسخگویان کدام است؟

---

¹ Kondo

² Ranjan & Anupa

³ Cleland & Cashmore

⁴ Miller

⁵ Sue

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی، به صورت توصیفی و از لحاظ روش پژوهش در زمره پژوهش‌های همبستگی به روش مدل معادلات ساختاری (SEM)^۱ انجام شد. جامعه آماری متشکل از کلیه مربیان و مدیران فضاهای ورزشی و ورزشکاران نخبه چهار استان غرب کشور شامل استان کردستان، استان کرمانشاه، استان همدان و استان آذربایجان غربی شامل ۱۵۵ نفر تخمین زده می‌شد بودند. با توجه به این که تعداد جامعه آماری در سطح بالایی نبود کلیه جامعه موردنظر به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. برای دستیابی به اهداف پژوهش از پرسش‌نامه‌هایی با عناوین: «پرسش‌نامه عوامل محیطی مؤثر بر کاهش جرم در فضاهای ورزشی شامل ۲۲ گویه و ۷ عامل»، «پرسش‌نامه عوامل مؤثر بر امنیت اجتماعی در ورزش شامل ۳۰ گویه و ۳ عامل» و «پرسش‌نامه مدیریت امنیت در ورزش شامل ۲۴ گویه و ۶ عامل» که به صورت دستی (چاپ شده) و به صورت آنلاین (تلگرام، ایمیل و ...) ضمن هماهنگی‌های لازم در اختیار نمونه‌های آماری قرار داده شد استفاده شد و براساس طیف ۵ ارزشی لیکرت (خیلی زیاد ۵ الی خیلی کم ۱) مورد سنجش قرار گرفته است، استفاده گردید. روایی صوری و محتوایی پرسش‌نامه‌ها به تأیید ۵ نفر از استادان مدیریت ورزش، ۵ نفر از استادان حقوق جزا و ۳ نفر از مهندسان طراحان شهری رسید. پایایی آنها نیز در یک آزمون مقدماتی با ۲۵ آزمودنی و با آلفای کرونباخ محاسبه شد. مقدار آلفا برای هر عامل به صورت جداگانه و کلی محاسبه و در (جدول ۱) ارائه شده است. با توجه به اینکه ضرایب به دست آمده طبق جدول ۱، بزرگ‌تر از ۰/۷۰ است، پایایی قابل قبول بود و این موضوع نشان‌دهنده همبستگی درونی بین متغیرها برای سنجش مفاهیم موردنظر است. به منظور سنجش روایی سازه در مدل‌سازی معادلات ساختاری و تحلیل عاملی از نرم‌افزار (Smart PLS) استفاده گردید. بیشتر ۷۶ گویه ابزار پژوهش، ضرایب تأثیر بالای ۰/۳ داشتند و برای تحلیل عاملی تأییدی، بررسی شدند و در نهایت ضرایب تأثیر داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار (Smart PLS) به دست آمد. همچنین در این پژوهش برای ارزیابی مدل تحلیل عاملی از شاخص‌های نیکویی برازش^۲ که نشان می‌دهد چه اندازه یک مدل نظری با یک مدل تجربی، سازگاری دارد استفاده گردید. از آزمون‌های شاخص کفایت نمونه‌گیری (Kmo)^۳ و کرویت بارتلت^۴ برای کفایت حجم نمونه‌ها و معنادار بودن ارتباط بین گویه‌ها، برای استخراج نتایج داده‌های تحقیق از آمار توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، فراوانی و درصد)، به منظور تجزیه و تحلیل یافته‌ها از آمار استنباطی شامل ماتریس ضریب همبستگی پیرسون و به منظور برآورد نرمال بودن داده‌ها از آماره مقدار z با کمک نرم‌افزار (SPSS) نسخه ۲۲ استفاده شد. پژوهش حاضر با روش آماری با سطح خطای ۰,۰۵ انجام گرفت.

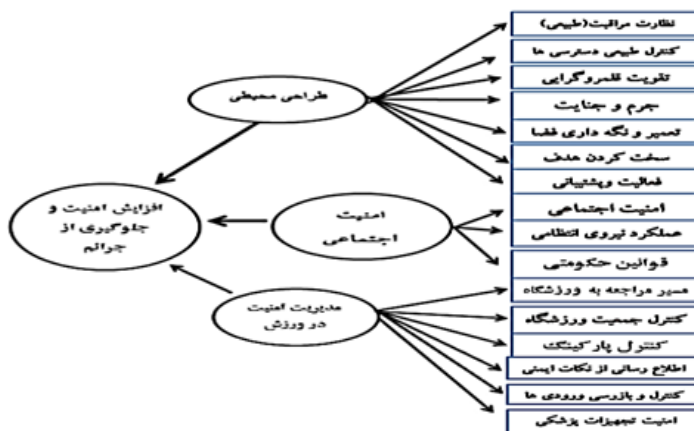
جدول ۱. ضریب آلفای کرونباخ پایایی پرسش‌نامه‌ها

عامل‌ها	تعداد گویه	ضریب آلفای کرونباخ
عوامل محیطی (طراحی محیطی) مؤثر بر کاهش جرم	۲۲	۰,۷۲۴
امنیت اجتماعی در ورزش	۳۰	۰,۸۴۱
مدیریت امنیت در ورزش	۲۴	۰,۷۹۳

^۱ Structural Equation Modeling^۲ Goodness of fit^۳ Kaiser-Mayer-Olkin^۴ bartlett test

افزون بر این با توجه به اسناد و مدارک، پژوهش‌های داخلی و خارجی الگو و مدل مفهومی^۱ ارزیابی تأثیر مؤلفه‌های پیشگیری از جرم و ارتقای امنیت فضاهای ورزشی طراحی شد.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

یافته‌ها

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود نتایج توصیفی پژوهش، حاکی از آن است که از میان ۱۵۵ نمونه (نفر) بیشترین سن پاسخگویان با دامنه سنی ۳۶ تا ۴۰ سال (۳۰،۳) درصد، از نظر جنسیت نمونه‌های تحقیق مرد با ۱۱۳ نفر (۷۲،۹ درصد)، از لحاظ تحصیلات بالاترین مدرک تحصیلی کارشناسی با ۴۳ نفر (۲۷،۷) درصد و بالاخره از نظر شغلی، بیشتر پاسخگویان کارمند با ۵۶،۸ درصد (۸۸ نفر) بودند.

جدول ۲. توصیف ویژگی جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان

ویژگی جمعیت‌شناختی		فراوانی	درصد
سن	زن-مرد	۳۶ (۴۷) تا	۳
		۴۰ سال	۰،۳
جنس	مرد	۱۱۳	۷
		۴۲	۲،۹
تحصیلات	کارشناسی (بیشترین)	۴۳	۲
		۵	۷،۷
تحصیلات	زیر دیپلم (کمترین)	۵	۳
		۲	۰،۲

^۱ Conceptual model

شغل	کارمند	۵
	(بیشترین)	۶۸
	بیکار (کمترین)	۳
		۹

با استفاده از آزمون میزان نرمال بودن، چولگی و کشیدگی توزیع عامل‌ها ارزیابی شد؛ بنابراین با توجه به این که آماره برای تمام عامل‌ها بین ۲- تا ۲ می‌باشد؛ پس چولگی و کشیدگی تمام عامل‌ها نرمال به نظر رسیدند (جدول ۳).

جدول ۳. آماره‌های میزان نرمال بودن عامل‌ها

عامل	آماره چولگی	آماره کشیدگی	سطح معنی‌داری	انحراف معیار	آماره مقدار z
عوامل محیطی (طراحی محیطی)	۰,۱۵۲	۰,۴۴۱	۰,۲۵۷	۸,۸۱	۱,۰۱۲
امنیت اجتماعی ورزشی	۰,۶۲۶	۱,۷۵۹	۰,۱۶۸	۱,۱۱۳	۱,۱۱۳
مدیریت امنیت در ورزش	۰,۲۰۹	۱,۵۴	۰,۱۹۴	۹,۸۷۵	۱,۱۱۶

با توجه به نتایج جدول ۴، آزمون kmo (شاخص کفایت نمونه‌گیری) و آزمون کروییت بارتلت با درجه آزادی و سطح معنی‌داری مشخص ارتباط معناداری بین گویه‌ها را نشان داده‌اند و به نظر می‌رسد داده‌های به‌دست‌آمده از پرسش‌نامه‌های پژوهش را برای تحلیل عاملی، کافی و مناسب تشخیص دادند.

جدول ۴. آزمون kmo و آزمون بارتلت عامل‌های پژوهش

عامل	آزمون کروییت بارتلت	آزمون kmo
عوامل محیطی (طراحی محیطی)	۱,۵۰۷ Df ۴۰۱ sig ۰,۰۰	۰,۷۳۵
امنیت اجتماعی ورزشی	۴۰۹,۱۲۴ Df ۴۳۵ sig ۰,۰۰	۰,۶۸۹
مدیریت امنیت در ورزش	۱,۵۰۷ Df ۴۳۹ sig ۰,۰۰	۰,۷۵۸

در بررسی همبستگی درونی عامل امنیت اجتماعی ورزشی در سطح معنی‌داری ($P \geq 0/05$) از ماتریس همبستگی پیرسون استفاده شد همچنین در برآورد مقادیر ضرایب ماتریس همبستگی، همه ضرایب همبستگی مثبت و معنادارند و بین گویه‌های عامل امنیت اجتماعی در ورزش رابطه معناداری وجود دارد. بیشترین ضریب همبستگی خرده‌مقیاس‌ها بین امنیت اجتماعی و عملکرد نیروی انتظامی ($r = 0,094$) و کمترین بین قوانین حکومتی با عملکرد نیروی انتظامی با ($r = 0,445$) مشاهده می‌شود. همبستگی بالا بین این عوامل، حاکی از این است که همه گویه‌های امنیت اجتماعی در ورزش (عملکرد نیروی انتظامی، قوانین حکومتی و امنیت اجتماعی) بر کاهش جرم و افزایش امنیت در فضاهای ورزشی مؤثرند. همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود کلیه گویه‌های پنهان سازه عامل امنیت اجتماعی ورزشی، ضرایب تأثیر اکثریت بیش از ۰/۳ دارند و نشان‌دهنده آن است که همه گویه‌ها دارای رابطه و همبستگی مناسبی با عامل مربوط به خود می‌باشند و این رابطه همبستگی، معنادار نیز است.

جدول ۵. مشخصات گویه‌های عامل‌های امنیت اجتماعی ورزشی براساس بارهای عاملی استاندارد

عامل	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	گویه	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	نتیجه
امنیت اجتماعی	۰,۱۵	۲,۹۶	استاندارد نبودن مبلمان‌های فضا‌های ورزشی شهری از لحاظ امنیتی	۱	۲,۱۷۴	تأیید
			تنفraz قدم زدن در پیاده‌روها و خیابان‌ها هنگام بازگشت از ورزش	۱,۳۸	۱,۹۸۷	تأیید
			وجود جرائم مشهود (سرقت، دعوا و ...) در فضاهای ورزشی.	۰,۰۱	۳,۲۵۸	تأیید
			ترس از شب به‌تنهایی به ورزش رفتن	۰,۲۲	۲,۱۳۵	تأیید
			نبود نور و روشنایی کافی در اطراف فضای ورزشی	۲,۱۵	۲,۱۱۶	تأیید
			قرارگیری فضا‌های ورزشی در محیط‌های پرتردد و شلوغ	۲,۳۳	۲,۱۲۳	تأیید
			مزاحمت‌های خیابانی هنگام رفتن و بازگشت از ورزش	۲,۱۵	۲,۲۸۴	تأیید
			امکان مورد هجوم قرار گرفتن در راه رفتن به ورزشگاه	۱,۱۹	۱,۷۴۲	تأیید
			حضور افراد اراذل و مشکوک در مسیر فعالیت‌های ورزشی شبانه	۰,۱۵	۲,۳۱۶	تأیید
			اضطراب و ترس از کیف‌قاپی و سرقت وسایل شخص در راه رفتن به ورزشگاه	۱,۹۳	۲,۴۲۶	تأیید
عملکرد نیروی انتظامی	۰,۷۱	۲,۷۸	آزار دادن شرارت اراذل و اوباش در سر راه من به سالن ورزشی	-۰,۲۲	۲,۵۴۸	تأیید
			ترس از تردد با ماشین‌های مسافرکشی شخصی در شب، هنگام رفتن یا بازگشت از سالن ورزشی	-۰,۱۴	۳,۲۸۴	تأیید
			امنیت نداشتن مبلمان ورزشی پارک‌ها که یک نوجوان به‌تنهایی و در خلوت در آنجا به ورزش برود	-۰,۰۸	۳,۶۶۵	تأیید
			مختل بودن امنیت به دلیل حضور افراد الکلی و معتاد در اطراف فضا‌های ورزشی	۰,۰۰	۳,۱۷۴	تأیید
			امکان سرقت ماشین در جلوی باشگاه ورزشی	-۰,۶۸	۲,۹۱۰	تأیید
			ترس از ادامه تمرین در فضای ورزشی به‌دلیل ترک طولانی منازل	-۰,۱۷	۳,۴۵۲	تأیید
			دسترسی به مأموران نیروی انتظامی در هر موقعیتی	۰,۰۳	۲,۶۸۴	تأیید
			موفقیت مأموران نیروی انتظامی در تأمین	۱	۱,۹۶۸	تأیید

عامل	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	گویه	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	نتیجه
قوانین حکومتی	۰,۰۲	۲,۳۴	امنیت فضاهای ورزشی			
			افزایش امنیت به دلیل حضور مأموران نیروی انتظامی در محوطه فضاهای ورزشی	۰,۸۳	۱,۸۱۳	تأیید
			اعتماد به هم‌باشگاهی‌های خود از نظر امنیتی	۰,۰۹	۲,۷۴۲	تأیید
			حضور سریع نیروهای امنیتی و انتظامی در صورت وقوع جرم در فضاهای ورزشی	۰,۹۲	۲,۱۲۳	تأیید
			نبود امکان بیان آزادانه عقاید و مشکلات ورزشی شهر در ادارات ذی‌ربط	۱	۳,۶۷۷	تأیید
			احترام و پذیرش ارائه مشکلات ورزشی شهر ما از جانب نهادهای رسمی	۱,۳۵	۳,۳۷۴	تأیید
			رعایت و اجرای قوانین یکسان برای همه اقشار و جامعه ورزشی	-۰,۱۶	۲,۸۱۹	تأیید
			اطلاع جامعه ورزشی و شهروندان از حقوق شهروندی خود	-۲,۵۱	۳,۰۴۵	تأیید
			تأمین امنیت برای شهروندان و ورزشکاران با اتکا به قوانین موجود	-۵,۰۳	۳,۰۹۰	تأیید
			وجود قوانین ویژه برای تأمین امنیت ورزشکاران، مربیان، تماشاگران و ...	-۲,۵۱	۲,۹۰۳	تأیید
			امکان حضور و فعالیت ورزشکاران و جامعه ورزشی در احزاب و گروه‌های قانونی	-۰,۳۷	۲,۶۳۲	تأیید
			امکان انتقاد ورزشکاران، مربیان، داوران و ... از مدیران و مسئولان ورزشی	۰,۰۳	۲,۱۷۴	تأیید

در جدول ۶ مشاهده می‌گردد که بار عاملی کلیه گویه‌های پنهان سازه عامل محیطی مؤثر بر ارتکاب جرم بیش از ۰/۳ است؛ با توجه به این مطلب می‌توان گفت که همه گویه‌های طراحی شده، توانایی سنجش عوامل محیطی مؤثر بر ارتکاب جرم را دارند. سپس برای بررسی همبستگی درونی این عوامل در سطح معنی‌داری ($P \geq 0.05$) از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. در برآورد مقادیر ضرایب ماتریس همبستگی، همه ضرایب، همبستگی مثبت و معنا دارند و بین عوامل محیطی مؤثر بر کاهش جرم در فضاهای ورزشی، رابطه معناداری وجود دارد. همچنین بیشترین ضریب همبستگی خرده‌مقیاس‌ها بین تعمیر و نگهداری از فضا و کنترل دسترسی ($r = 0.557$) و کمترین بین کنترل دسترسی با نظارت و مراقبت ($r = 0.10$) مشاهده می‌شود. همبستگی بالا بین این عامل‌ها حاکی از این است که همه عامل‌های محیطی بر کاهش جرم و افزایش امنیت در فضاهای ورزشی مؤثرند.

جدول ۶. مشخصات گویه‌های عامل مؤثر محیطی (طراحی محیطی) براساس بارهای عاملی استاندارد

عامل	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	گویه	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	نتیجه
جرم و جنایت	۰,۵۵	۲,۷۴۲	شاهد شرارت و جرم در این فضا ورزشی هستیم.	۱	۲,۴۳	تأیید
			در این فضا ورزشی دزدی، سرقت، قتل، آزار و اذیت نوامیس و دیده می‌شود.	۱,۰۹	۲,۵۵	تأیید
			بی‌بندوباری‌های اخلاقی در فضا ورزشی	۰,۴۵	۲,۸۲	تأیید
			بزه‌کاری و جرم و جنایت یکی از مشخصه‌های این مجموعه ورزشی می‌باشد.	۰,۲۴	۳,۶۶	تأیید
			دور ماندن جرایم از چشم نیروهای پلیس در این مکان ورزشی	-۰,۱۸	۲,۲۵	تأیید
نظارت و مراقبت	۰,۰۳	۲,۹۳	نظارت بر اعمال مجرمان در اطراف مجموعه ورزشی توسط نیروهای پلیس و اطلاعات	۰,۰۲	۲,۱۷	تأیید
			نظارت گسترده نیروهای پلیس و امنیت بر محوطه و اطراف فضا ورزشی	۱,۷۶	۳,۵۰	تأیید
			کنترل و نظارت سارقان و خلافکاران توسط دوربین‌های مدار بسته سالن ورزشی	-۰,۴۲	۲,۶۸	تأیید
			خلافکاران و سارقان کمتر در جاهایی که در معرض دید همه هستند دست به جرم می‌زنند.	۱,۲۳	۳,۳۷	تأیید
			اگر فرد غریبه‌ای وارد باشگاه ورزشی بشود ممکن است درگیر دعوای یا تهدیدهایی بشود.	۱	۳,۰۹	تأیید
تقویت قلمروگرایی	۰,۲۷	۲,۷۰۵	بعضی از ورزشکاران این باشگاه به محض دیدن یک فرد غریبه و مشکوک با او درگیر می‌شوند.	-۰,۲۵	۲,۷۱	تأیید
			افراد خلافکار در اطراف این مجموعه ورزشی، محله، منطقه و قلمرو شخصی خود دارند	-۰,۱۶	۱,۹۷	تأیید
			تلاش‌های مسئولان و مدیران مربوطه برای تعمیر و نگهداری فضاهای ورزشی	۱	۳,۰۵	تأیید
تعمیر و نگهداری فضا	۰,۰۴	۲,۷۷	خرابه‌ها و مناطق متروکه زیادی در این مجموعه ورزشی، به چشم نمی‌خورد.	۴,۷	۲,۹۰	تأیید
			تعمیر و بازسازی فضاهای آسیب‌دیده ورزشی توسط اعضای باشگاه و مسئولان ورزشی	۴,۰۷	۳,۱۷	تأیید
سخت کردن	۰,۱۵۷	۲,۸۷	نگهداری اشیای زینتی و گران‌قیمت	۱	۲,۲۳	تأیید

عامل	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	گویه	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	نتیجه
هدف			ورزشکاران به طوری که دسترسی سارقان به آن سخت باشد.			
			محافظت دقیق و مسئولانه از وسایل گران‌قیمت و عتیقه توسط مدیران فضای ورزشی	۰,۲۲	۲,۹۰	تأیید
			نگهداری پول‌ها یا اشیای گران‌قیمت ورزشکاران و اعضای مجموعه در گنج‌ها یا گاوصندوق	۱	۲,۲۸	تأیید
فعالیت پشتیبانی و حمایتی	۰,۰۳	۲,۲۸	تشویق جامعه ورزشی از طرف مسئولان قضایی و جزایی برای حضور بیشتر در مکان‌های ورزشی	-۰,۲۲	۳,۴۵	تأیید
			حضور فعال‌تر ورزشکاران و سایر آحاد جامعه در فضاهای ورزشی و همکاری با نیروهای پلیس و امنیت	۰,۱۶	۲,۶۸	تأیید
کنترل و دسترسی	۰,۳۷	۲,۳۶	حضور خلاف کاران کمتر به علت دسترسی به پلیس در مکان‌های ورزشی	۱	۲,۵۰	تأیید
			برخی فضاهای ورزشی در این شهر دور از دسترسی پلیس‌ها و نیروهای امنیتی است.	۰,۴۲	۱,۶۸	تأیید

جدول ۷. مشخصات گویه‌های عامل مدیریت امنیت در فضاهای ورزشی براساس بارهای عاملی استاندارد

عامل	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	گویه	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	نتیجه
امنیت مسیر به فضا ورزشی	۰,۷۵	۱,۲۴۷	برای حضور در یک مسابقه ورزشی نگران مسائل امنیتی هستم	۱	۲,۱۷۴	تأیید
			وجود امنیت کافی در مسیر ورزشگاه	۱,۲۱۱	۱,۹۸۷	تأیید
			وسایل حمل‌ونقل عمومی از امنیت لازم برخوردار است	-۱	۳,۲۵۸	تأیید
			با امنیت کامل به ورزشگاه می‌روم	۰,۲۷۶	۲,۱۳۵	تأیید
			توصیه‌های لازم توسط مسئولان و مدیران ورزشی در خصوص افراد ناشناس و غیرمسئول	۱,۲۱۷	۲,۱۲۳	تأیید
اطلاع‌رسانی و آگاهی	۰,۰۶	۲,۱۲۴	وجود علائم و آگاهی لازم از اشیا و وسایل ممنوعه برای ورود به ورزشگاه	۱,۰۱۲	۲,۲۸۴	تأیید
			وجود علائم و هشدارهای امنیتی لازم در فضاهای ورزشی برای آگاه کردن از نکات ایمنی است.	۱	۱,۷۴۲	تأیید

عامل	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	گویه	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	نتیجه
کنترل پارکینگ‌ها	۰,۴۱	۲,۵۰۵	وجود نور و روشنایی مناسب و کافی پارکینگ و اطراف ورزشگاه	۱	۳,۰۴۵	تأیید
			مناسب و کافی بودن کنترل و مراقبت از وسایل نقلیه تماشاچیان	۱,۶۴۰	۳,۰۹۰	تأیید
			حضور مسئولین انتظامی به مقدار کافی در پارکینگ و اطراف ورزشگاه	۲,۹۹۶	۲,۹۰۳	تأیید
			مجهز بودن پارکینگ‌های ورزشگاه‌ها به دوربین مدار بسته	۱	۲,۱۱۶	تأیید
کنترل جمعیت فضا ورزشی	۰,۱۳	۲,۸۷۱	کنترل رفتار و حرکات مشکوک تماشاچیان توسط عوامل امنیتی و انتظامی	۱	۲,۱۲۳	تأیید
			جداسازی مناسب هواداران تیم‌ها روی سکوها	-۰,۳۱	۲,۴۶۲	تأیید
			کنترل جمعیت به صورت مؤثر	۰,۶۰	۲,۵۴۸	تأیید
			حضور مسئولان و مأموران امنیتی انتظامی در داخل جمعیت به شکل واضح	۰,۰۲۶	۳,۲۸۴	تأیید
			مناسب بودن تعداد ورودی و خروجی‌های ورزشگاه برای تردد تماشاچیان	۰,۱۷۴	۳,۶۶۵	تأیید
			نبود موانع فیزیکی هنگام ورود و خروج بر سر راه تماشاچیان	-۰,۳۵۷	۳,۶۷۷	تأیید
کنترل و بازرسی درهای ورود و خروج	۰,۱۱۲	۲,۷۱۳	مناسب و مطمئن بودن از بازرسی‌های امنیتی درهای ورزشگاه	۰,۷۶۴	۲,۶۸۴	تأیید
			بازرسی‌های مناسب در ورودی و خروجی ورزشگاه توسط مدیران و مسئولان	۰,۳۳۶	۳,۴۵۲	تأیید
			حضور پرسنل‌های آموزش‌دیده و متخصص بازرسی در ورزشگاه و سالن‌های ورزشی	۱,۴۱۵	۱,۹۶۸	تأیید
			وجود علائم راهنما در صورت تراز به مراقبت‌های اورژانسی	۱,۱۱۲	۱,۸۱۳	تأیید
امنیت مراقبت‌ها و تجهیزات اورژانسی	۰,۰۴	۲,۰۹۱۱	پیش‌بینی محل درمانی مناسب برای رساندن مصدومین در نزدیکی ورزشگاه	۱	۳,۱۷۴	تأیید
			وجود امکانات اورژانسی و کمک‌های اولیه برای مصدومین در ورزشگاه	۰,۸۰۱	۲,۹۱۰	تأیید
			وجود مسیرهای تخلیه اضطراری چون	۱,۴۱۵	۱,۹۶۸	تأیید

عامل	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	گویه	بار عاملی استاندارد	ضریب تأثیر	نتیجه
درها و راه‌پله‌ها						

جدول ۷ حاکی از آن است که ضرایب تأثیر کلیه گویه‌های پنهان سازه عامل‌های مدیریت امنیت در ورزش بیش از ۰/۳ است؛ بنابراین با توجه به این مطلب، می‌توان گفت که همه گویه‌های طراحی شده، توانایی سنجش متغیر مدیریت امنیت در ورزش را دارند. سپس برای بررسی همبستگی درونی گویه‌های این عامل (مدیریت امنیت در ورزش) در سطح معنی‌داری ($P \geq 0.05$) از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. مقادیر ضرایب ماتریس همبستگی نشان دادند که همه ضرایب، دارای همبستگی مثبت و معنادارند و بین گویه‌های مدیریت امنیت در ورزش بر کاهش جرم و افزایش امنیت در فضاهای ورزشی، رابطه معناداری وجود دارد. بیشترین ضریب همبستگی خرده‌مقیاس‌ها بین کنترل و بازرسی فضای موجود و کنترل جمعیت در ورزشگاه ($r = 0.91$) وجود دارد و کمترین بین امنیت مراقبت و تجهیزات اورژانسی با کنترل پارکینگ ($r = 0.39$) مشاهده می‌شود. همبستگی بالا بین این عوامل حاکی از این است که همه عوامل مدیریت امنیت در ورزش بر کاهش جرم و افزایش امنیت در فضاهای ورزشی مؤثرند.

جدول ۸. شاخص‌های برازش نیکویی مدل‌های اندازه‌گیری پژوهش

عامل	شاخص‌های برازش	خی دو (χ^2)	(CMIN/DF)	RMR	CFI	IFI	RMSEA	AGFI
امنیت اجتماعی در ورزش	حد مطلوب	≥ 0.05	≤ 3	نزدیک صفر	≥ 0.9	≥ 0.9	≤ 0.05	≥ 0.9
	مقدار گزارش شده	۹۱۶.۷۲۸	۲.۲۸۰	۰.۱۰۳	۱	۰.۹۸	۰.۰۹۱	۰.۹۰۶
عوامل محیطی	حد مطلوب	≥ 0.05	≤ 3	نزدیک صفر	≥ 0.9	≥ 0.9	≤ 0.05	≥ 0.9
	مقدار گزارش شده	۴۳۸.۱۰۶	۲.۱۶۹	۰.۱۲۸	۰.۹۳۰	۰.۹۵۶	۰.۰۴۷	۰.۱۸۲
مدیریت امنیت ورزشی	حد مطلوب	≥ 0.05	≥ 3	≤ 0.05	≥ 0.9	≥ 0.9	≥ 0.05	≥ 0.9
	مقدار گزارش شده	۶۵۹.۱۹۵	۲.۱۳۶	نزدیک صفر	۰.۹۸۹	۰.۹۰۸	۰.۰۴۷	۰.۱۵۲
	وضعیت	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب

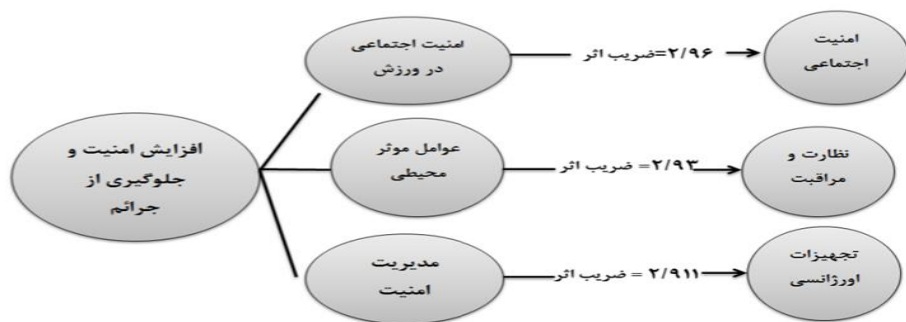
شاخص‌های برازش نیکویی هر سه عامل (جدول شماره ۸)؛ نشان می‌دهد که شاخص‌هایی هم چون نسبت خی دو به درجه آزادی (CMIN/DF) شاخص برازش مطلق یا ریشه میانگین مربعات باقی مانده کمتر از ۰/۰۵، شاخص‌های برازش تطبیقی (CFI و IFI) بیشتر از ۰/۹۰ و شاخص RMSEA برابر با ۰/۰۹۱ در سطح قابل قبولی قرار دارند. و این بیانگر همسو بودن سؤالات با سازه‌های نظری است. و می‌توان نتیجه گرفت که مدل اندازه‌گیری تحقیق دارای برازندگی (برازش) مطلوبی است و ساختار عاملی در نظر گرفته شده مورد قبول بوده است.

جدول ۹. خلاصه نتایج آماری ضرایب اثر مدل های اندازه گیری عامل های پژوهش

متغیر	عامل ها	بار عاملی استاندارد	ضریب اثر	نتیجه
امنیت اجتماعی در ورزش	امنیت اجتماعی (بیشترین تاثیر)	۰,۱۵	۲,۹۶	تایید
	قوانین حکومتی (کمترین تاثیر)	۰,۰۲	۲,۳۴	تایید
عوامل محیطی (طراحی محیطی)	نظارت و مراقبت (بیشترین تاثیر)	۰,۰۳	۲,۹۳	تایید
	فعالیت و پشتیبانی (کمترین تاثیر)	۰,۰۳	۲,۲۸	تایید
عوامل مدیریت امنیت ورزشی	امنیت و مراقبت ها و تجهیزات اورژانسی (بیشترین تاثیر)	۰,۰۴	۲,۹۱۱	تایید
	اطلاع رسانی و آگاهی (کمترین تاثیر)	۰,۰۶	۲,۱۲۴	تایید

در جدول ۹ خلاصه نتایج آماری ضرایب اثر گویه های پژوهش مشاهده می شود. عامل های نظارت و مراقبت با میزان ضریب اثر (۲,۹۳)، امنیت اجتماعی با میزان ضریب اثر (۲,۹۶)، و عامل مراقبت ها و تجهیزات اورژانسی با میزان ضریب اثر (۲,۹۱۱)، بیشترین مولفه های تاثیرگذار و در مقابل قوانین حکومتی (۲,۳۴)؛ فعالیت و پشتیبانی (۲,۲۸) و اطلاع رسانی و آگاهی (۲,۱۲۴) کمترین ضرایب اثر را در پیشگیری از جرم و افزایش امنیت در فضاهای ورزشی دارند.

شکل ۲. الگوی نهایی حاصل از پژوهش

بحث و نتیجه گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر، تدوین مدل مفهومی ارزیابی تأثیر مؤلفه های پیشگیری از جرم و ارتقای امنیت فضاهای ورزشی بود. به دلیل نتایج و پیامدهای منفی که فقدان امنیت و وجود رفتارهای مجرمانه در فضاها و مکان های ورزشی خواهند داشت، ارزیابی تأثیر مؤلفه های پیشگیری از جرم و ارتقای امنیت، از موضوعات مورد توجه مدیران سازمان های ورزشی و نیز دیگر محققان علم حقوق ورزش است که دلیل اصلی انجام این پژوهش بود. در این پژوهش سه عامل (متغیر) به عنوان عامل های مؤثر در پیشگیری از جرائم و افزایش امنیت در فضاهای ورزشی معرفی شد. سپس گویه های فوق در بین نمونه های آماری، بررسی و ارزیابی شد.

نتایج بررسی پرسش اول پژوهش با استفاده از تحلیل عاملی، حاکی از آن است که عامل امنیت اجتماعی با ضریب تأثیر ۲,۹۶، بیشترین اهمیت را در راستای جلوگیری از جرائم و افزایش امنیت دارد. منظور از امنیت اجتماعی در

فضاهای ورزشی، محیطی است که افراد با آسودگی خاطر در فضایی که به آنها تعلق دارد بخشی از نیازهای اجتماعی و جسمانی خود را برآورده کنند؛ بنابراین در تبیین این یافته می‌توان گفت: امنیت اجتماعی در اماکن ورزشی، یکی از مهم‌ترین عواملی است که فراهم آوردن آن‌ها می‌تواند تأثیر زیادی در جذب، گرایش و حضور هرچه بیشتر افراد به سوی ورزش باشد و به‌عنوان یکی از مهم‌ترین و اصلی‌ترین منابع درآمد باشگاه‌ها و تیم‌های ورزشی به‌شمار آید که (قربانی و جلالی، ۲۰۱۵)، (نادریان جهرمی و همکاران، ۲۰۱۳) و (کارگر و همکاران، ۲۰۱۷) به نتایج مشابه با تحقیق حاضر دست یافته بودند. به نظر می‌رسد عامل امنیت اجتماعی، رکن و اساس حضور شهروندان و ورزشکاران در فضاهای ورزشی است که می‌تواند زمینه‌های کاهش جرائم، افزایش امنیت و میزان افزایش مشارکت در فعالیت‌های ورزشی را فراهم سازد. همچنین احساس امنیت در فضاهای عمومی چون مکان‌های ورزشی می‌تواند در ارتقای الگوی فعالیت‌های اجتماعی مؤثر باشد و مشارکتی بهتر در صحنه اجتماعی به‌وجود آورد. همان‌طور که (روح الهی و همکاران، ۲۰۲۰) بر این باورند که هر چه افراد، از آسودگی خاطر بالاتری برخوردار باشند اضطراب و ضعف جسمانی کمتری خواهند داشت؛ در نتیجه می‌توانند با همکاران خود در یک محیط به‌خوبی تعامل داشته باشند؛ بنابراین وجود امنیت در ورزشگاه‌ها علاوه بر کاهش بروز رفتارهای خشونت‌آمیز و مجرمانه، در زمینه افزایش حضور تماشاگران نیز مؤثر می‌باشد که نشان‌دهنده توجه ویژه مدیران به این مؤلفه است.

نتایج تحلیل عاملی حاکی از آن است که بعد از عامل امنیت اجتماعی، عامل عملکرد نیروی انتظامی با ضریب تأثیر ۲،۷۸ و عامل قوانین و مقررات حکومتی با ضریب تأثیر ۲،۳۴ از لحاظ اهمیت به‌ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. به نظر می‌رسد مسئولان و مدیران ورزشی نباید به این موضوعات بی‌توجه باشند؛ زیرا هر کدام از مؤلفه‌های فوق، از اهمیت قابل‌ملاحظه‌ای برخوردارند. همان‌طور که (شهابی و همکاران، ۲۰۱۶) معتقدند پلیس برای پیشگیری از جرائم، مدیریت انتظامی امنیت و ناآرامی‌های ورزشی، نقش بسیار مهم و تعیین‌کننده‌ای دارد و با مدیریت مناسب می‌تواند از بروز برخی از جرائم و پرخاشگری‌های ورزشی جلوگیری کند با نتایج پژوهش حاضر هم‌خوانی دارد. این یافته حاکی از این است که عملکرد پلیس و عملکرد قانون، بر امنیت اجتماعی تأثیر دارند. در راستای افزایش امنیت و احساس آن در جامعه، پلیس نقطه اوج ارتباطات با مردم است و پلیس در کنترل، نظارت و افزایش امنیت ورزشگاه‌ها تأثیر فراوانی دارد؛ بنابراین می‌توان اذعان کرد که عملکرد نیروی انتظامی در فضاهای ورزشی، اهمیت و نقش حساسی در آرام کردن جو ورزشگاه‌ها و افزایش امنیت دارد. هرچه افراد از لحظه ورود تا لحظه خروج از ورزشگاه، وضعیت مناسب‌تر و احساس امنیت بیشتری را تجربه کنند؛ از میزان ارتکاب رفتار مجرمانه نیز کاسته می‌شود که عملکرد نیروی انتظامی در این مورد نقش به‌سزایی دارد. در ارتباط با قوانین و مقررات حکومتی، (باقرنیا و ساقیان، ۲۰۱۷) بر این باورند که تخصیص یک حکم حقوقی و قانونی در امر ورزش، نقش به‌سزایی در حل و فصل مطلوب، دقیق و کم‌هزینه دعاوی ورزشی خواهد داشت. به نظر می‌رسد این مهم برای جلوگیری از جرائم و افزایش امنیت جامعه ورزشی، نیازمند برنامه‌ریزی‌های اصولی و آشنایی بیشتر جامعه ورزش با موازین حقوقی و قانونی است. همچنین (کاتوزیان، ۱۹۹۹) نقش قوانین و مقررات را در افزایش امنیت ورزشکاران و جامعه ورزشی به صراحت اعلام می‌کند و تکرار حوادث جبران‌ناپذیر، تخلفات و جرایم در ورزش ایران را نشانگر محدود بودن آگاهی دست‌اندرکاران ورزش؛ اعم از ورزشکاران، مربیان، داوران و ... از مسئولیت‌های کیفری و مدنی خود بیان می‌کند و متأسفانه بسیاری از مدیران ورزشی از پیامدهای قانونی حوادث ناشی از رعایت نکردن نکات ایمنی فضاهای ورزشی و جرائم ارتكابی در این اماکن اطلاع و آگاهی کافی ندارند و نداشتن اطلاع و آگاهی جامعه ورزش از پیامدهای حقوقی تخلفات در ورزش به‌نحوی مصون داشتن مدیران ورزشی از مسئولیت‌های قانونی را با مشکل روبه‌رو خواهد کرد. همان‌گونه که قانون مجازات اسلامی ماده ۱۵۵ بیان داشته که جهل (نداشتن آگاهی و اطلاع) به قانون، رافع مسئولیت نیست؛ بنابراین اطلاعات پیشگیرانه و امنیتی مدیران فضاهای

ورزشی و شرکت‌کنندگان برای کاهش تکرار رویدادها یا شدت صدمات و افزایش حضور افراد در ورزشگاه‌ها می‌تواند مفید واقع شود که با نتایج (فولر و دراو، ۲۰۰۴) و (رنجان و آنوپا، ۲۰۱۵) هم‌سو است.

در بررسی پرسش دوم پژوهش، نتایج تحلیل عاملی نشان داده است که عامل نظارت و مراقبت با ضریب تأثیر ۲٫۹۳ بااهمیت‌ترین مؤلفه عوامل محیطی در راستای جلوگیری از جرائم و افزایش امنیت است و اهمیت و تأثیرگذاری این مؤلفه در متوقف کردن مجرم، بسیار مؤثر تلقی شده است که می‌تواند با بهبود روشنایی و نصب دوربین‌های مداربسته اقدام کرد و یکی از راه‌های افزایش امنیت، استفاده از دوربین‌های مداربسته در داخل و اطراف ورزشگاه‌ها می‌باشد. نورپردازی و استفاده از دوربین‌های مداربسته به‌عنوان اهرم بازدارنده جرم و خرابکاری مورد توجه قرار دارد و می‌تواند کمک مناسب و ارزشمندی به پلیس و مجریان قانون کند که این یافته با نتایج پژوهش‌های (قنبری و حکاک زاده، ۲۰۲۰)، (هراتی و همکاران، ۲۰۱۹)، (کلینند و کشمور، ۲۰۱۶) و (میلر و همکاران، ۱۹۹۷) به نحوی می‌تواند همسو باشد. به نظر می‌رسد که تأثیر روشنایی، بیشتر از دوربین مداربسته بوده است که نورپردازی، عامل مهم رسیدن به ایمنی در فضاهای ورزشی است. وضعیت نورپردازی ضعیف اماکن عمومی سبب کاهش ایمنی و امنیت می‌شود. همچنان نتایج تحقیقات (چو و همکاران، ۲۰۱۹) و (حیدرپورشاده‌ی و عموزاده لیچایی، ۲۰۱۵) که بر این باورند که هندسه نامنظم، وجود گوشه‌های جرم‌خیز و پنهان و معابر باریک و تاریک به‌عنوان مؤلفه‌های جرم‌خیز در فضاهای ورزشی به‌شمار می‌آیند با یافته‌ی تحقیق حاضر هم‌خوانی دارد. بعد از عامل نظارت و مراقبت نتایج تحلیل عاملی نشان داد سخت کردن هدف با ضریب تأثیر ۲٫۸۷، تعمیر و نگهداری فضا با ضریب تأثیر ۲٫۷۷، جرم و جنایت با ضریب تأثیر ۲٫۷۴۲، تقویت قلمروگرایی با ضریب تأثیر ۲٫۷۰۵، کنترل و دسترسی با ضریب تأثیر ۲٫۳۶ و فعالیت پشتیبانی و حمایتی با کمترین ضریب تأثیر ۲٫۲۸ به‌ترتیب از اهمیت‌های متفاوتی در راستای جلوگیری از جرائم و افزایش امنیت برخوردارند.

فعالیت‌های حمایتی (فعالیت پشتیبانی) که کمترین میزان ضریب تأثیر (۲٫۲۸) از تحلیل عاملی را کسب کرده است حاکی از کم‌اهمیت بودن این عامل از دیدگاه پاسخگویان نیست؛ زیرا تشویق و ترغیب مردم به ورزش و حضور در فضاهای ورزشی، حضور مردم و ساکنان را در چنین فضاهایی بیشتر می‌کند و علاوه‌بر افزایش احساس تعلق به فضا ورزشی موجب بیشتر شدن چشم‌های ناظر بر خیابان، افزایش فرصت نظارت، تقویت همبستگی اجتماعی و افزایش کنترل اجتماعی غیررسمی می‌شود و مانع از بروز جرم می‌گردد پس یکی از راهکارهای تقویت این مؤلفه، گسترش و القای حس مالکیت از طریق حس مسئولیت‌پذیری، تشویق و ترغیب شهروندان و ورزشکاران برای استفاده و حضور هرچه بیشتر در فضاهای ورزشی است و کمک در راستای افزایش حضور در فضاهای ورزشی موجب می‌شود که افراد مزاحم و مجرم، این حق را به خود ندهند که به حوزه قلمرو فرد دیگری وارد شوند و باعث کاهش آسیب‌پذیری محیط در مقابل جرم می‌شود که این یافته به نحوی با نتایج پژوهش (کوزنز و همکاران، ۲۰۰۵) و نتایج تحقیق (همتی نژاد و همکاران، ۲۰۱۶) هم‌راستا است.

در بررسی پرسش آخر پژوهش، نتایج تحلیل عاملی پژوهش، گویای این مطلب است که عامل مراقبت‌ها و تجهیزات اورژانسی و پزشکی با ضریب تأثیر ۲٫۹۱۱ مهم‌ترین عامل مدیریت امنیت در ورزش در راستای جلوگیری از جرائم و افزایش امنیت است. تجهیز خدمات اورژانس در فضاهای ورزشی، رویکرد فعالی است که به امنیت و جلوگیری از تنش کمک می‌کند و وجود تجهیزات اورژانسی و حضور کادر درمانی در ورزشگاه‌ها باعث امدادسانی سریع به مصدومان می‌شود و میزان ضایعات و حتی میزان رفتارهای پرخطرانه را کنترل می‌کند و وجود اتاق اورژانس و تجهیزات کمک‌های اولیه برای مدیریت، برقراری امنیت و کنترل فضاهای ورزشی، ضروری است. پیشنهاد می‌شود امکانات پزشکی و اورژانسی مجهز، حضور آمبولانس به تعداد کافی، تعبیه جعبه کمک‌های اولیه در مسیرهای رفت‌وآمد، سرویس‌های بهداشتی و آبخوری‌های مناسب در فضاهای ورزشی راه‌اندازی شود؛ زیرا این اقدامات در کاهش

تحریک و رفتارهای خشونت‌بار و مجرمانه تأثیر به‌سزایی دارند که این یافته با نتایج (هراتی و همکاران، ۲۰۱۹)، (سو و همکاران، ۲۰۰۶)، (غلامی ترکسلویه و حیدری نژاد، ۲۰۱۵)، (رحمانی خلیلی و صفویان، ۲۰۱۹) و (حسین پور و همکاران، ۲۰۱۹) هم‌سو می‌باشد. پس از عامل مراقبت‌ها و تجهیزات اورژانسی که دارای بیشترین ضریب تأثیر (۲،۹۱۱) است عامل‌های کنترل جمعیت فضای ورزشی با ضریب تأثیر (۲،۸۷۱) کنترل و بازرسی درهای ورود و خروج فضای ورزشی با ضریب تأثیر (۲،۷۱۳)، کنترل پارکینگ‌ها با ضریب تأثیر (۲،۵۰۵) و امنیت مسیر به فضای ورزشی با ضریب تأثیر (۱،۲۴۷) به‌ترتیب از اهمیت‌های متفاوتی در راستای جلوگیری از جرائم و افزایش امنیت برخوردارند.

کنترل جمعیت فضای ورزشی با ضریب تأثیر ۲،۸۷۱ که دومین عامل پراهمیت نتایج پژوهش حاضر در مدیریت امنیت ورزش به‌شمار می‌رود یکی از مسائل مهم روز ورزش دنیا به‌شمار می‌آید؛ بنابراین مدیران فضاهای ورزشی باید برای رفتارهای غیرقابل‌انتظار و پیش‌بینی‌نشده تماشاچیان برنامه‌ریزی کنند. برای افزایش امنیت و جلوگیری از رفتارهای پرخطر و مجرمانه پیشنهاد می‌شود مسئولان بلافاصله نشانه‌های مشکل‌ساز را تشخیص دهند تا بتوانند به‌سرعت به وقایع و حوادث پاسخ دهند و رفتار هواداران تیم‌ها (تماشاچیان) روی سکوها کنترل شود و حین ورود به فضای ورزشی، مأمورین بازرسی و امنیتی زبده به شکل مناسبی آن‌ها را بازرسی کنند. مدیران و سازمان‌های دخیل در برگزاری لیگ‌های فوتبال از دهه ۱۹۸۰ میلادی با آغاز برنامه‌ای منظم توانسته‌اند بسیاری از مشکلات و سختی‌های مرتبط با بروز جرائم و خشونت‌های این‌چنینی در قالب فحاشی، توهین و غیره را برطرف کنند. برای نمونه فدراسیون سلطنتی فوتبال اسپانیا^۱ در سال ۲۰۱۶ فهرست موارد ده‌گانه‌ای را در قالب کمیته «ضد خشونت» تصویب کرد که ممنوعیت استعمال دخانیات، جلوگیری از فحاشی به داوران، مربیان، بازیکنان و وابستگان آنها تنها بخشی از آن است. در کشور انگلستان نرم‌افزاری برای موبایل هواداران^۲ طراحی شده است که فهرست الفاظ ممنوعه را به اطلاع تماشاگران می‌رساند و همچنین می‌توانند هر ناهنجاری را از این طریق به مسئولان امنیت ورزشگاه اطلاع دهند. برای نمونه‌ای دیگر، در ورزشگاه سیگنال ایدونا پارک^۳ شهر دورتموند آلمان در کنار صدور بلیت‌های الکترونیکی و شماره‌گذاری دقیق صندلی‌ها، ۳۰۰ دوربین مداربسته^۴ 4K نیز برای نظارت بر رفتارهای تماشاگران استفاده می‌شود (دستگردی و همکاران، ۲۰۲۰) که اقدامات و دستاوردهای فوق، اهمیت کنترل جمعیت فضاهای ورزشی را دوچندان می‌کند و می‌تواند با نتایج پژوهش (هراتی و همکاران، ۲۰۱۹)، (فرجی، ۲۰۱۵)، (شهابی و همکاران، ۲۰۱۶) و (همتی نژاد و همکاران، ۲۰۱۶) هم‌راستا باشد؛ بنابراین پس از بیان عوامل دخیل در افزایش امنیت و جلوگیری از جرائم در فضاهای ورزشی می‌توان به پیامدهای مثبت آن نیز توجه کرد که می‌توان به حضور مجدد تماشاگران در فضاهای ورزشی، ایجاد احساس مثبت در تماشاگران، ظرفیت‌های ایجاد شده برای شهر، حضور بیشتر حامیان مالی (اسپانسرها)، پیشگیری از خسارت‌های احتمالی قبل، حین و پس از برگزاری رقابت از سوی تماشاگران، ایجاد محیطی با امنیت بالا برای ورزشکاران شرکت‌کننده در رقابت‌ها و ایجاد امنیت در راستای پیشگیری از فعالیت‌های تروریستی اشاره کرد.

همان‌طور که نتایج پژوهش حاضر نشان داد به نظر می‌رسد پیشگیری از جرائم و افزایش امنیت در فضاهای ورزشی از طریق رعایت مؤلفه‌های عامل‌های محیطی، امنیت اجتماعی و مدیریت امنیت در ورزش لازم و ملزوم یکدیگرند و ترکیبی از آنها با ترتیبی که بیان شد برای پیشگیری از بروز جرایم و ناامنی، ضروری است. با این وجود، مدیران سازمان‌های ورزشی و سایر نهادهایی که به نحوی با مدیریت فضاها و اماکن ورزشی در ارتباط هستند می‌توانند با توجهی ویژه به این سه گویه، در بهبود آنها کوشا باشند. با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر، پیشنهادهای زیر به‌منظور بهره‌مندی پژوهشگران برای انجام پژوهش‌های آتی ارائه می‌گردد: ۱- برگزاری کلاس‌های آموزش قوانین و

¹ Real Federación Española de Fútbol (RFEF)

² Football fans

³ Signal Iduna Park

⁴ Ultra HD

مقررات ورزشی به شکل شفاف ۲- تعاملات و همکاری بهتر با پلیس و نیروهای مجرب و آموزش دیده ۳- فراهم کردن حداقل تسهیلات و امکانات رفاهی در ورزشگاه همچون امکانات پزشکی و وسائط نقلیه عمومی ۴- ایجاد حس مشترک جمعی از طریق حضور بیشتر در فضاهای ورزشی و گسترش حس مالکیت جامعه ورزشی ۵- آگاهی و اطلاع رسانی به موقع از طریق جراید، بیلبوردها و سیستم های مخابراتی چون موبایل ۶- اینترنتی کردن فروش بلیت مسابقات برای جلوگیری از ازدحام جمعیت ۷- استفاده از موانع مسدودکننده چون حصارها، دیوارها و نرده ها در مکان هایی چون محل فروش بلیت، محل استقرار تماشاچیان تیم مقابل، اتاق نگهداری و بازرسی، قسمت های حساس چون اتاق های مدیریت، سالن جلسات، سالن های پذیرایی و خوابگاه ها و ... ۸- احداث مراکز انتظامی و قرار دادن کیوسک های تلفن و روزنامه فروشی ها یا دکه های سیار در کانون های جرم خیز فضاهای ورزشی ۹- پیش بینی و تعبیه خروجی ها و پله های اضطراری ۱۰- حذف وسایل ارتکاب جرم؛ مانند جمع آوری پاره آهن ها، شیشه های شکسته، سنگ ریزه و چوب ها ۱۱- استفاده از نورپردازی کافی و مطلوب در نقاط تاریک و خلوت چون سالن ها ۱۲- کنترل برخی اماکن خاص چون گیت ورود و خروج، گیت های بلیت فروشی، سکوهای تماشاچیان، حیاط های پشتی، پشت بام ها و محل تجمع افراد مانند اغذیه فروشی ها با علائم هشدار دهنده و دوربین های مدار بسته.

References

- Aalipour, H. (2010). Nature Of The Crime. *Law & Politics Research Journal*, 12(28), 177-212. <https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?id=273560>
- Afroozeh, M. S., Zarean, H., & Kezemi Karani, B. (2019). Identification and Analysis the Dimensions of Violence against Children in the Field of Sport (Foundation-Based of Grounded Theory Approach). *Research on Educational Sport*, 7(16), 213-234. <https://doi.org/10.22089/res.2018.5963.1479>
- Aghaei, M., Taheri, H., & Andam, R. (2019). Role of Police Management in Controlling the Violence of Football Spectators with a Criminological Approach. *Police Management Studies Quarterly*, 14(2), 239-260. http://pmsq.jrl.police.ir/article_20_277_db4e37add8743ce24317234ff8fe2c05.pdf
- Aghaei Nia, H. (2019). *Sport Law* (17 ed.). Mizan. <https://www.mizan-law.ir/Book/Details/262>
- Ahsani Afrooz, M. (2019). *Sports law with a view to the sport of Taekwondo* (4, Ed.). Dadgostar. <https://www.adinehbook.com/gp/product/6002820044>
- Andam, R., & Salimi, M. (2017). Study of factors affecting fan behavioral abnormalities in Iranian handball super league competitions. *Sport Management and Development*, 6(1), 175-188. <https://doi.org/10.22124/jsmd.2017.2452>
- Azimi Dollar Staqi, A., Razavi, S. M. H., Boroumand, M. R., & TT Dej, O. (2016). Investigating location criteria in the design and construction of urban sports venues. *Sport Management Research and Motor Behavior*, 12(23), 83-100. http://msb.journals.umz.ac.ir/article_1141_d63cd460e0817b726a9db6cdae4e5321.pdf
- Baghernia, H., & Saqian, M (2017). The Necessity of Establishing a Sports Law Federation and Its Role in the Prevention of Sporting Crime. *Strategic Studies Sports and Youth*, 16(35), 197-210. http://faslname.msy.gov.ir/article_197_e012a97d602545f8578cd9e3b4df0593.pdf
- Cho, Y., Jeong, H., Choi, A., & Sung, M. (2019). Design of a Connected Security Lighting System for Pedestrian Safety in Smart Cities. *Sustainability*, 11(5), 1-11. <https://www.mdpi.com/2071-1050/11/5/1308>

- Cleland, J., & Cashmore, E. (2016). Football Fans' Views of Violence in British Football: Evidence of a Sanitized and Gentrified Culture. *Journal of Sport and Social Issues*, 40(2), 124-142. <https://doi.org/10.1177/0193723515615177>
- Cozens, P., & Love, T. (2015). A Review and Current Status of Crime Prevention through Environmental Design (CPTED). *Journal of Planning Literature*, 30(4), 393-412. <https://doi.org/10.1177/0885412215595440>
- Cozens, P. M., Saville, G., & Hillier, D. (2005). Crime prevention through environmental design (CPTED): a review and modern bibliography. *Property Management*, 23(5), 328-356. <https://doi.org/10.1108/02637470510631483>
- Dastigerdi, M., Dabir, A., & Shariati Feizabadi, M. (2020). The Structural Equation Modelling of Disorders Concepts in Iranian Stadiums. *Karafan Quarterly Scientific Journal*, 16(46), 189-206. https://karafan.tvu.ac.ir/article_105726_669df517c32d0a5b027ba4512eab4676.pdf
- Eliot, D., & Smith, D. (1993). Football Stadium Disasters in UK, Learning From Tragedy? *Industrial and Environmental Crisis Quarterly*, 7(3), 1-4. <http://cidbimena.desastre.s.hn/pdf/eng/doc9097/doc9097-a.pdf>
- Faraji, R. (2015). *Designing a model for improving the security of Iranian football stadiums* [P.H.D, Guilan]. Iran.
- Fuller, C., & Drawer, S. (2004). The Application of Risk Management in Sport. *Sports Medicine*, 34(6), 349-356. <https://doi.org/10.2165/00007256-200434060-00001>
- Garland, D. (1996). The Limits Of The Sovereign State: Strategies of Crime Control in Contemporary Society. *The British Journal of Criminology*, 36(4), 445-471. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.bjc.a014105>
- Ghanbari, P., & Hakak Zaddeh, M. (2020). Study of Factors Influencing on Capacity Improvement of Sport Spaces for the Development of Urban Security. *Sport Management Studies*, 12(60), 151-168. https://doi.org/10.22089/smrj.2019.6059.2_214
- Gholami Torkesaluye, S., & Heydarinejad, S. (2015). Study of Affecting Factors leading to Aggression from the Viewpoint of Football Fans in Ahwaz. *Sport Management Studies*, 7(28), 121-134. https://smrj.ssrc.ac.ir/article_399_3a3f2ecdf104e9b33b829fb25a0fb690.pdf
- Ghorbani, S., & Jalali, S. (2015, December 19). *Investigation of safety and security indicators in a child-friendly city, a case study of Zaytoun Karmandi neighborhood in Ahvaz*. Annual Conference on Architectural, Urban Planning and Urban Management Research, Yazd, Iran. <https://civilica.com/doc/544539/>
- Haidarpourshadi, M., & AmozadehLichaei, A. (2015, March 12). *Presenting a model for crime prevention and crime reduction and promotion of environmental security in residential neighborhoods based on the environmental design approach (C.P.T.E.D)*. First National Conference on Urban Planning, Urban Management and Sustainable Development, Tehran, Iran. <https://civilica.com/doc/361561/>
- Hajitabar, H. (2019). Role of Religious Institutions in Preventing Crimes (Challenges and Solutions against it). *Islamic Law & Jurisprudence Researches*, 15(56), 47-68. <https://doi.org/10.22034/ijrj.2019.666893>
- Hall, S., Schwarz, E., & Cieslak, T.J. (2009). *Protective security measures for major sport events: proposing a baseline standard for the United States*. 17th European Association for Sport Management conference, Amsterdam, Netherlands. <http://easm.net/download/2009/91ef68e60331a0e89639391f843d6667.pdf>

- Harati, S. H., Ashraf Ganjouei, F., Amirtash, A., & Nikaeen, Z. (2019). Investigating the Physical Security Dimensions Affecting Volleyball Stadiums Security. *Journal of System Management*, 5(1), 191-210. http://sjsm.iaushiraz.ac.ir/article_545538_6da_c872f1ef75a3282216716971fcbde.pdf
- Hemati Nezhad, M., Taylor, T., Gholizadeh, M. H., & Faraji, R. (2016). Prioritizing Factors Affecting the Security of Iranian Football Stadiums Using Analytical Hierarchy Process. *Journal of Sport Management*, 8(1), 69-85. <https://doi.org/10.22059/jsm.2016.58249>
- Hoerner, E., & Cosgrove, FA (1997). *International Symposium on Safety in Baseball/Softball*. Astm. <https://www.amazon.com/International-Symposium-Safety-Baseball-Softball/dp/0803153686>
- Hosseinpour, E., Bagheri, Gh., Ali Dost Ghahfarkhi, E., Amiri, M., & Jalali Farahani, M. (2019). Presenting a model for establishing safety in sports environments (using data foundation theory). *Research in educational sports*, 7(16), 107-128. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=513510>
- Javan Jafari, A., & Safari, S. (2018). Challenges of Criminal Law in the Face of Hooliganism Football Fans. *Criminal Law And Criminology Studies*, 48(1), 47-62. <https://www.sid.ir/en/Journal/ViewPaper.aspx?ID=740165>
- Kargar, G.-A., Ghafouri, F., Mohammadi Moghaddam, Y., & Moradi Siasar, G.-R. (2017). Presenting a Model of Factors Affecting Security of Iranian Sport Events. *Journal of Social Order*, 8(4), 157-190. http://sopra.jrl.police.ir/article_67858_50c401470dd2a889bde4601a6aed663.pdf
- Katozian, N. (1999). Sporting error and sporting responsibility. *Faculty of Law and Political Science*, 43, 37-57. https://jflps.ut.ac.ir/article_12383_db38343f2b8f65002c05ffda55a201d6.pdf
- Khosrow Shahi, G., & Pourgharmani, B. (2011). Social prevention of juvenile delinquency in the Protocol to the Convention on the Rights of the Child (on child trafficking, prostitution and child pornography). *Crime Prevention Studies*, 6(16), 61-82. http://journals.police.ir/article_13534.html?lang=en
- Kondo, M. C., Andreyeva, E., South, E. C., MacDonald, J. M., & Branas, C. C. (2018). Neighborhood Interventions to Reduce Violence. *Annual Review of Public Health*, 39(1), 253-271. <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-040617-014600>
- Kordlu, H., Sajjadi, S. A., Razavi, S. M. H., & Ramezanzade, M. (2016). The Role Of Sport In Crime Prevention. *Strategic Studies On Youth And Sports*, 15(32), 1-20. <https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?id=574642>
- Lipton, E. (2005, March 16). *US report lists possibilities for terrorist attacks and likely toll*. The New York Times Company. <https://www.nytimes.com/2005/03/16/politics/us-report-lists-possibilities-for-terrorist-attacks-and-likely.html>
- Mak, B. K. L., & Jim, C. Y. (2018). Examining fear-evoking factors in urban parks in Hong Kong. *Landscape and Urban Planning*, 171, 42-56. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2017.11.012>
- Mason, D. S., Thibault, L., & Misener, L. (2006). An agency theory perspective on corruption in sport: The case of the International Olympic Committee. *Journal of Sport Management*, 20(1), 52-73. <https://doi.org/10.1123/jsm.20.1.52>
- McCormack, G., Giles-Corti, B., Lange, A., Smith, T., Martin, K., & Pikora, T. J. (2004). An update of recent evidence of the relationship between objective and self-report

- measures of the physical environment and physical activity behaviours. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 7(1), 81-92. [https://doi.org/10.1016/S1440-2440\(04\)80282-2](https://doi.org/10.1016/S1440-2440(04)80282-2)
- McKelvey, S., & Moorman, A. M. (2007). Bush-Whacked: A Legal Analysis of the Unauthorized Use of Sport Organizations' Intellectual Property in Political Campaign Advertising. *Journal of Sport Management*, 21(1), 79-102. <https://doi.org/10.1123/jsm.21.1.79>
- Michael, J., & Adler, M. J (1933). *Crime, Law, and Social Science* University of Chicago Law Review. <https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1106&context=uclrev>
- Miller, S. C., Bredemeier, B. J. L., & Shields, D. L. L. (1997). Sociomoral Education Through Physical Education With At-Risk Children. *Quest*, 49(1), 114-129. <https://doi.org/10.1080/00336297.1997.10484227>
- Moslehi, L., Hosseini, M. S., & Salimi, M. (2020). Identifying and Prioritizing Crime Prevention Strategies in the Field of Offenses Caused by Football Spectators' Violence. *Journal Of Social Order (Entezam-E-Ejtemaei)*, 11(4), 69-90. <https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?id=711939>
- Naderiyani Jahromi, M., Poorsoltanzarandi, H., & Rohani, E. (2013). Recognizing Security Indicators and Standards of Sport Facilities. *Journal of Sport Management*, 5(3), 21-36. <https://doi.org/10.22059/jsm.2013.35707>
- Najafi, B., & Naderi, G. (2020). The Impact of Ethics on Criminalization and Decriminalization of Criminal Phenomena. *Jurisprudence, law and criminal sciences*, 5(15), 46-52. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=526725>
- Paknahad, A. (2013). Feeling Of Insecurity And Fear Of Crime. *Criminal Law Doctrines*, 10(5), 155-180. <https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?id=471454>
- Rahmani Khalili, E., & Safavian, S. M. (2019). A Sociological Explanation of the Phenomenon of Soccer Hooliganism Case Study: Soccer Spectators of Tehran. *Social Sciences*, 26(86), 123-156. <https://doi.org/10.22054/qjss.2020.43661.2116>
- Rahmati, M. M. (2009). *Sociology of Sports Violence*. Scientific and Cultural Publishing Company. <https://www.gisoom.com/book/1643658/>
- Ranjan, W., & Anupa, J. (2015). The Problem of Violence and Human Right violation in Global Sport. *International Journal of Social Science and Entrepreneurship*, 4(4), 215-226. https://www.researchgate.net/profile/Weerakoon-Ranjan/publication/283490027_The_Problem_of_Violence_and_Human_Right_violation_in_Global_Sport/links/563a415f08ae40511a58206/The-Problem-of-Violence-and-Human-Right-violation-in-Global-Sport.pdf
- Razmara, T., Hosseini, S. I., & Ahmadi, S. A. (2020). *Typology of crimes and punishments in the field of sports "Looking at hypothetical criminal cases in sports*. Nahvi.
- Rouhollahi, M., Khanipour, S. S., Bagheri, m., & Mousavi Davoudi, S. M. (2020). Investigating the Role of Personality Characteristics and Psychological Health on Organizational Citizenship Behavior in Mazandaran Technical and Vocational Training Organization. *Karafan Quarterly Scientific Journal*, 17(3), 61-77. <https://doi.org/10.48301/kssa.2020.124666>
- Salimi Subhan, M. R., Yari, M., & Heydari, J. (2015). Crime prevention approach through environmental design and passivity of urban crime hotspots. *Intelligence and criminal investigations*, 10(3), 35-62. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=316381>

- Shahabi, M., Maleki, A., Zakai, M. S., & Akhundi, M. (2016). Investigating the effective management factors on the role of NAJA in dealing with violent spectator behaviors in football in Tehran. *Social order*, 8(3), 83-108. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=299810>
- Shambiati, H. (2006). *Public Criminal Law* (12 ed.). Zubin .
- ShirAli, M. (2010). Decriminalization and the role of physical education and sports. *Iran Pak* 12, 26-30.
- Soltan Hosseini, M., Salimi, M., & Tayebi, M. (2020). An Investigation of Participation Factors in Sport Betting (Case Study: Football). *New Trends in Sport Management*, 7(27), 147-160. <https://www.sid.ir/en/Journal/ViewPaper.aspx?ID=749890>
- Soltani, L., Beykmohammadi, H., & Heydari, S. (2016). Spatial Analysis of the Sense of Security in the Different Quarters of the City of Qods. *Strategic Research on Social Problems in Iran University of Isfahan*, 5(3), 87-104. <https://doi.org/10.22108/ssoss.2016.20963>
- Spaaij, R. (2014). Sports crowd violence: An interdisciplinary synthesis. *Aggression and Violent Behavior*, 19(2), 146-155. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2014.02.002>
- Sue, S., Hopkins, Belinda., & Curd, David (2006). *A planning guide for event managers : alcohol, safety and event management*. Queensland Government. https://www.publications.qld.gov.au/dataset/bcf03d20-ff59-4678-bdc7-2adfce2ee520/resource/8333_9b0f-bd15-4d4a-847b-6784f15603fb/download/event-management-planning-guide.pdf
- Talebpour, A. (2017). The Relationship Between Urban Defenseless Spaces With Sense Of Security (Case Of Study; Tehran Citizens). *Urban Studies*, 7(22), 135-156. <https://www.sid.ir/en/Journal/ViewPaper.aspx?ID=536975>
- Vosoughi, M., & Khosravi Nejad, M. (2009). Study of cultural-social factors of emotional behavior of football spectators. *Social Science Research Journal*, 3(1), 117-140. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=118143>